

International Science Group

ISG-KONF.COM

V

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE
"TRENDS IN SCIENCE AND PRACTICE OF TODAY"**

**Ankara, Turkey
October 19-22, 2021**

ISBN 978-1-63972-065-1

DOI 10.46299/ISG.2021.II.V

TRENDS IN SCIENCE AND PRACTICE OF TODAY

Abstracts of V International Scientific and Practical Conference

Ankara, Turkey
October 19 – 22, 2021

TRENDS IN SCIENCE AND PRACTICE OF TODAY

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

UDC 01.1

The V International Science Conference «Trends in science and practice of today», October 19 – 22, 2021, Ankara, Turkey. 478 p.

ISBN - 978-1-63972-065-1

DOI - 10.46299/ISG.2021.II.V

EDITORIAL BOARD

Pluzhnik Elena

Professor of the Department of Criminal Law and Criminology
Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law,
Associate Professor

Liubchych Anna

Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for
the Innovative Development National Academy of Law Sciences of
Ukraine, Kharkiv, Ukraine, Scientific secretary of Institute

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Сисоєнко Надія

Кандидат медичних наук, Доцент,
Навчально-науковий центр "Медичний інститут"
Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

Проблема збереження здоров'я учнів відноситься до числа найактуальніших завдань нової української школи, тому що саме стан фізичного, психічного соціального і духовного здоров'я молодого покоління є дієвою складовою впливу на майбутній економічний, культурний і оборонний потенціал держави України.

Тому надважливим завданням загальної середньої освіти в Україні є створення умов як для зміцнення не лише для зміцнення інтелектуального потенціалу, але й для збереження фізичного та психічного здоров'я кожної дитини, що є основою збереження здоров'я нації. Відомо що здоров'я школярів залежить від ступеня обтяженості негативними біологічними, психологічними та мікросоціальними факторами серед яких значна питома вага належить навчання і виховання[1-2]. Разом з тим, як зазначається в багатьох дослідженнях стан здоров'я всіх вікових груп школярів має стійку тенденцію до погіршення. За період шкільного навчання збільшується число дітей які мають хронічні захворювання або функціональні відхилення, спостерігається зростання частоти переходу гострих захворювань у хронічні, схильність серед дітей до сполучених захворювань, відзначається зростання порушень зору, хронічних захворювань системи травлення, серцево-судинної, ендокринної систем, нервово, психічної патології.[3-5]

Проведений нами порівняльний аналіз результатів медичних обстежень учнів загальноосвітніх навчальних закладів Черкаської області за останні десятиліття дозволяє зробити невтішний висновок про те що стан здоров'я школярів всіх категорій характеризується високим рівнем хронічної патології та морфо-функціональних відхилень, серед яких значне місце займали захворювання кістково-м'язової системи, порушення постави, зору, захворювань серцево-судинної системи та органів дихання. Наші дослідження підтверджують, що в формуванні здоров'я та функціональних резервів особливу роль відіграє початок шкільного навчання та особливості адаптації організму дітей до умов навчання в молодшому шкільному віці, на який припадає один з критичних періодів онтогенезу. Він характеризується інтенсивною морфологічною і функціональною перебудовою та значною вразливістю організму дитини до несприятливих зовнішніх впливів [1,2,4].

Тому проблема дослідження функціональної готовності та збереження здоров'я у дітей 6-річного віку у відповідальний період початку шкільного навчання є одним із найважливіших завдань педагогів, психологів, педіатрів та гігієністів. Психологами та педагогами традиційно акцентується увага на

інтелектуальних, емоційних та соціальних аспектах «шкільної зрілості». Однак тривалі наукові спостереження доводять, що надзвичайно важливу роль в адаптації дитини до нових умов, в її успішному чи неуспішному навчанні та подальшому фізичному і нервово-психічному розвитку школяра відіграють медичні аспекти готовності до систематичного впливу на організм навчального навантаження та комплексу «шкільних» факторів. До них відносяться: відповідний віковий досягнутий рівень фізичного та біологічного розвитку; його гармонійність; рівень резистентності організму; стан здоров'я до початку навчання [2-4].

Проведенні нами дослідження в порівняльному аспекті показали, що за останні 20 років серед першокласників в 2,5 разів зменшилось число «незрілих» дітей. Перш за все це відбулося за показниками «неготовності» психофізіологічного та інтелектуального розвитку, число яких на початок шкільного навчання зменшилось з $36,51\% \pm 1,36\%$ до $8,94\% \pm 1,03\%$ ($p < 0,01$) при цьому залишається на високому рівні, з тенденцією до зростання, питома вага групи функціонально «неготових» дітей за медичними критеріями. Такими є стан здоров'я дитини на момент обстеження: наявність хронічних захворювань; виникнення протягом останнього року 4 і більше випадків гострих респіраторних захворювань або загострення наявних хронічних; відставання фізичного розвитку та його негармонійність; невідповідність біологічного і хронологічного віку. Таких дітей від загальної кількості виявлених з функціональною «неготовністю» було від $25,31\% \pm 2,31\%$ до $30,52\% \pm 2,86\%$ ($p > 0,05$). Разом з цим слід відзначити, більша частина дітей, котрі мають медичні ознаки функціональної неготовності приймаються до школи без відтермінування і необхідного оздоровлення.

Встановлено, що у «незрілих» першокласників протягом навчального дня та тижня спостерігались несприятливі функціональні реакції серцево-судинної системи на навантаження та низькі рівні розумової працездатності відповідно в $66,31\% \pm 2,82\%$ та $74,28\% \pm 3,92\%$ випадків спостереження, що вказує на несприятливий характер протікання адаптаційних процесів організмі дітей до нових умов життєдіяльності. На це вказує перевага функціональних реакцій системо-судинної системи несприятливого типу на навчальне навантаження, що є свідченням значної напруги регуляторних механізмів вегетативних функцій, яка проявляється в порушенні рівноваги між симпатичними та парасимпатичними ланками центральної нервової систем. Це є свідченням високої «фізіологічної ціни» навчання в школі для організму більшості «незрілих» дітей молодшого шкільного віку.

Тривалий вплив невідповідності впливу комплексу шкільних факторів на організм молодших школярів функціональним можливостям організму, на нашу думку, є провідною причиною порушення гармонійності фізичного розвитку у значної групи дітей, в результаті $33,33 \pm 3,21\%$ мали дисгармонійний, а $6,84 \pm 1,72\%$ різко дисгармонійний. Разом з тим слід відмітити, що в середньому шкільному віці в обстеженій групі дітей число дисгармонійних зменшується ($p < 0,05$), однак збільшується число різко дисгармонійних ($p < 0,05$).

Кореляційний аналіз взаємозв'язку між показником захворюваності і факторами навчально-виховного процесу виявив наявність прямого кореляційного. Зв'язку між обсягом навчального-навантаження та пов'язаним з ним тривалістю робочого дня учня і показником розповсюдженості хвороб органів дихання ($r=0,68$); хвороб ока та його додаткового апарату ($r=0,61$); хвороб кістково-м'язової системи ($r=0,69$); органів травлення ($r=0,58$);

Висновок: Проведені дослідження доводять, що функціональна «незрілість» значимих для систематичного навчання функцій майбутніх першокласників призводить до несприятливих функціональних зрушень організму дітей, які обумовлюють високу «фізіологічну» ціну шкільного навчання дітей і ведуть до порушень в стані їх здоров'я.

Література

1. А. М. Сердюк, Н.С. Полька, Г. М. Єременко, Н. В. Сисоєнко та ін. Гігієнічні проблеми збереження здоров'я дітей дітей в сучасних умовах реформування освіти в Україні // Гігієна населених місць: Зб. наук. Праць. – Київ, 2004. – Вип. 43. – с. 402 - 406
2. Сисоєнко Н.В. Медико-гігієнічні проблеми збереження здоров'я дітей // „Шестирічки в школі”. Збірник статей / Упоряд. Т.Бишова, О.Кондратюк. – К.: 2004. – С. 35-37.
3. Сисоєнко Н.В., Серих Л.В. Методика визначення функціональної готовності дітей до навчання в школі // Навчально-методичний посібник / Черкаси - Київ, 2007 -52 с.
4. Сисоєнко Н. В. Стан здоров'я та особливості фізичного розвитку школярів 6-7 років, які навчались в загальноосвітніх закладах різних типів // Вісник Черкаського університету. Серія біологічні науки. Випуск 180. – Черкаси, – 2010. – С. 97-105.
5. Сисоєнко Н.В. Особливості фізичного розвитку та зміни стану здоров'я учнів сучасних загальноосвітніх навчальних закладів різного типу // Матеріали XI міжнародної науково-практичної конференції, 2016 – с.76-80